

Milo Urban – Mičinova kobyľa

Literárny druh: próza

Literárny žáner: novela

Hlavné postavy: Adama Mičina, Tarabaj

Hlavná myšlienka: Pochopenie života ľudí, ktorí žijú v biede a chudobe, v samote a ich život je plný problémov.

Hlavná téma: Osud jednoduchého dedinského človeka žijúceho v úzkom vzťahu s koňom, ktorý je pre neho vzácnym dedičstvom, pomocníkom a najbližšou „osobou“ v živote.

Príbeh:

Adama Mičina bol jednoduchý dedinský človek. Žil sám, len so svojou kobyľou v chudobnom kraji, „v slzavom údolí“. Boli odkázaní sami na seba:

„Mičina na kobyľu, kobyľa na Mičinu. Preto sa aj hovorilo, že spolu gazdujú. A naozaj: spoločne sa pretĺkali životom, ako sa len dalo. Boli časy, že prišla bieda, a tu biedili obidvaja, no prišli časy, že bola hojnosť a oni mali, čo potrebovali.“

Adam Mičina sa nikdy neoženil, hoci ho mnohí o tom presviedčali, aj napriek tomu, že *„dievky, najmä staršie, si na Mičinu ostrili zuby. Lebo Mičina nebol mládenec na zahodenie. Veru-že nie! Keď sa vyparádil, keď si vzal súkenice, remeň, vykladaný medenými gombíkmi, a tak zašiel medzi ľudí, tu veru nejedna by si bola prsty oblízala.“*

Adama Mičina bol chudobný, svoju biedu si uvedomoval, preto sa nechcel ženiť. Nechcel, aby biedu trela aj jeho žena a deti:

“Oženiť sa a mať sedmoro detí, ktorým by prichodilo hladovať alebo chodiť po žobraní len preto, že aj iní sa ženia, to naozaj nemalo zmysel. A ženu trápiť? Načo? Zapriať ju nezapriať, a ženu a kobyľu chovať – na to nestačil. Keď si všetko uvážil, dospel k presvedčeniu, že je lepšie tak, ako je, a na ženbu ani nepomyslel.“

Adam Mičina žil len so svojou kobyľou, z ktorej si robili posmešky mnohí v dedine. Denno-denne s jej pomocou zväžal drevo do dediny, kráčajúc vedľa seba: Adam – vysoký chlap a veda neho *„chlpaté stvorenie, sotva väčšie ako teľa, s ľavým okom rybím a dýchavičné ako hrom.“* Adam mal svoju kobyľu nadovšetko rád a nenávidel posmešky ľudí na jej adresu. Zdedil ju po svojom otcovi, bola *„jeho pokladom, jeho pomocnicou“*. Po dedine sa šírili i správy o tom, že s kobyľou žije Mičina ako muž so ženou:

„...začali po dedine roznášať pletky, že Mičina s kobyľou, ako chlap so ženou, a bohvie, čo ešte. Ba raz sa stalo, že stará Nálepkuľa naňho zvolala: - Adam, s kedyže už tej svojej kobyľe kúpiš čepiec?“

V jednu sobotu zašiel do krčmy, kde ho podpichoval Tarabaj. Tvrdil, že Mičinova kobyľa neodvezie toľko dreva ako jeho kone, ktoré boli väčšie a silnejšie.

A vtedy sa v *„Mičinovi prebudila hrdošť. Jeho kobyľa nie je najposlednejšia. Veruže nie! Tá sa nedá zahanbiť Tarabajovými škratami. Preto vstal a už trochu podráždený zvolal:*

- *Čo? Moja kobyľa by neuviezla?*
- *Stavme sa! – skočil do toho Tarabaj.“*

Adam Mičina sa s Tarabajom staval, že v pondelok pôjdu zväzať drevo, zvezú tri kubíky dreva, že Tarabaj pôjde s koňom, ktorému nedá jeden deň žrať a Mičina pôjde so svojou kobyľou. Adam Mičina veril, že stávkou vyhrá. Prišiel pondelok. Obaja chlapi naložili drevo a vydali sa na cestu do dediny. Tarabajov kôň sa hneď dal do behu a zdalo sa, že Mičinova kobyľa prehrá. V jednom z úsekov *„Mičinova kobyľa akoby pochopila, o čo ide – akoby vedela, že treba chrániť svoju i gazdovu česť. Len čo sa dostala na rovnú cestu, vystrela nohy a rozbehla sa ako šíp dolu Hájkovou. Chlapi vytriešťali oči“* a Mičina bol pyšný na svoju kobyľu. Všetko sa ale zvrátilo pod Ostrým brehom, kde Tarabajov kôň zastal, Mičinova kobyľa ho predbehla, ale keď sa spúšťala dolu brehom, odrazu sa potkla, spadla a ostala ležať. Adam Mičina k nej priskočil a zistil, že má ľavú prednú nohu zlomenú. Adam Mičina sa *„zúfale zahľadel pred seba. Neplakal, keď mu otec umrel, ani keď mať stratil, ale teraz sa mu chcelo ryčať, strašne, neľudským hlasom ryčať.“* Aj ostatní chlapi pochopili, čo sa deje. Hoci nevedeli prejavovať city, v tej chvíli sa aj v ich očiach ligotali *„čudné, maličké, teplé slzy“*. Zrazu cítili bolesť Adama Mičinu, pomohli mu naložiť kobyľu na sánky, aby si ju mohol odvieť domov a rozlúčiť sa s ňou.

Použitá literatúra:

URBAN, M.: Roztopené srdce. 1. Vyd. 1984. Tatran. Bratislava. ISBN 61-603-84